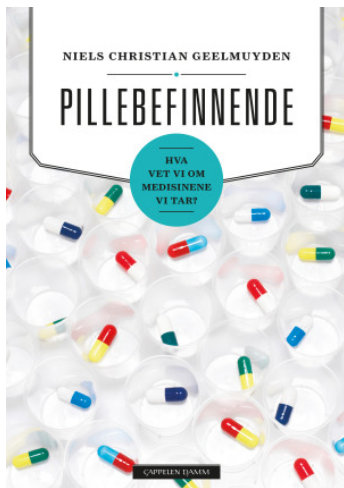

Pillevarslende!

ANMELDELSER

LARS SLØRDAL

Professor, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Niels Christian Geelmuyden

Pillebefinnende

Hva vet vi om medisinene vi tar? 377 s. Oslo: Cappelen Damm, 2017. Pris NOK 379

ISBN 978-82-02-52700-6

Niels Christian Geelmuydens tilnærming til helsefag har hittil stort sett dreid seg om ernæring. I sin siste utgivelse gjør han en kritisk reise gjennom store deler av moderne farmakoterapi. Resultatet er alt annet enn lystelig lesning.

Etter en generell innledning omtaler Geelmuyden sentrale legemiddelgrupper. Kapitlene er gjennomgående bygd opp over samme lest: først får vi informasjon om utbredelse/bruk, deretter om nytte- og risikoforhold. Medisinsk fagterminologi er fraværende, dette er en bok som alle med allmenndannelse kan lese og forstå. Geelmuyden har hatt faglig hjelp av Tidsskriftets mangeårige redaktør Charlotte Haug, som også har skrevet en helhjertet anbefaling på omslaget.

Forfatterens budskap er en nærmest sammenhengende dystopi: Et triumvirat bestående av legemiddelindustri, helsearbeidere og legemiddelmyndigheter eksponerer – i en tåkeheim av grådighet, korrupsjon, fåkunne og unnfalighet – en mer eller mindre godtroende befolkning for legemidler med lugubre nytte-rikisio-profiler. Er det virkelig slik vi kan oppfattes utenfra, og er det hold i fremstillingen?

Ja. Det er faktisk det. Noen ganger skiller ikke Geelmuyden tilstrekkelig skarpt mellom det vi vet og det noen tror (f.eks. i form av epidemiologiske assosiasjoner eller potensielt overførbart informasjon fra dyrestudier, slik som i omtalen av henholdsvis paracetamol og protonpumpheimmere), og andre ganger snubler han litt i fakta, som når hypnotika og bilkjøring er tema. Det brede faktagrunnlaget er høstet fra både inn- og utland, og utvalget vil av noen trolig oppfattes som selektivt. Stilistisk bærer boken innimellom preg av at det har gått vel fort i svingene. Dette er likevel en bok jeg gjerne anbefaler for Tidsskriftets lesere.

Geelmuyden har helt rett i at vi – verdens kanskje sunneste og friskeste befolkning noensinne – bruker legemidler hyppigere og mindre kritisk enn vi burde. Hans «føre var»-holdninger, som jeg har stor sans for, kan kanskje utløse engstelse eller bekymringer blant noen legemiddelbrukere. For oss med forskrivningsrett er Geelmuydens bok alvorlig og berettiget systemkritikk. Legemiddelfeltet domineres av kyniske kommersielle interesser, og medisinsk og regulatorisk faglighet er satt på sidelinjen.

Til øvrige potensielle målgrupper har jeg to råd. Til dere som ikke er lettskremte: Løp og kjøp. Til dere andre: Vær nøye i valg av fastlege.

Publisert: 8. januar 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.17.0886

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 7. juli 2026.